

Nr 211.

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ersättning till
Rut Edit Bergström m. fl.; given Stockholms slott den
4 april 1952.*

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF.

Torsten Nilsson.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen underställes riksdagens prövning dels ett ärende angående livränta åt efterlevande till en person, som avlidit till följd av sjukdom ådragen under militärtjänstgöring, och dels tre ärenden angående ersättning för skada ådragen under militärtjänstgöring.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 4 april 1952.

N ä r v a r a n d e :

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Torsten Nilsson, följande.

1.

Värnpliktige nr 616-8-44 Holger Johan Bergström, som var född år 1924, inryckte den 10 april 1945 till värnpliktstjänstgöring vid Upplands regemente. Han intogs den 19 oktober samma år å regementets sjukavdelning för observation på grund av psykiska besvär och förklarades oduglig till krigstjänst den 25 i samma månad samt hemförlovades. Den 10 november 1945 undersöktes han å centraldispensären i Uppsala, varvid förtätningar å båda lungorna konstaterades. Bergström vårdades för lungsjukdomen å olika sjukvårdsinrättningar till den 20 februari 1947, då han utskrevs såsom arbetsoförmögen. Den 30 januari 1948 intogs han åter å sjukhus och vårdades därefter under flera perioder å olika sjukvårdsinrättningar till den 10 november 1950, då han avled till följd av lungtuberkulos.

Under Bergströms vård å sjukhus avkunnades i mars 1946 lysning till äktenskap mellan honom och Rut Edit Bengtsson. Den 10 april 1946 ägde vigsel rum å sjukhuset. I äktenskapet föddes den 18 maj 1946 en dotter och den 23 januari 1948 en son.

Riksförsäkringsanstalten, som funnit 1927 års militärsättningsförordning tillämplig å Bergströms lungsjukdom, har utgivit ersättning i form av sjukpenning eller livränta till dödsfallet. Enligt beslut den 6 december 1950 tillerkände anstalten vidare dödsboet begravningshjälp med 500 kronor samt vart och ett av den avlidnes barn livränta intill 16 års ålder med 65 kronor för månad. I fråga om yrkad livränta till änkan förklarade riksförsäkringsanstalten i samma beslut att livränta enligt bestämmelserna i 1927 års militärsättningsförordning icke kunde tillerkännas henne i anledning av dödsfallet enär äktenskapet ingåtts efter den tidpunkt, då sjukdomen yppades.

Över riksförsäkringsanstaltens förenämnda beslut anförde änkan besvär hos försäkringsrådet, som emellertid genom utslag den 26 april 1951 ej fann skäl göra ändring i överklagade beslutet.

I en den 8 juni 1951 dagtecknad skrivelse har *Edit Bergström* hemställt att Kungl. Maj:t av nåd måtte bevilja henne den livränta som hon skulle varit berättigad till därest äktenskapet hade ingåtts före yppandet av ifrågasvarande sjukdom. I skrivelsen har anförts bland annat följande. Hon blev bekant med Holger Bergström i maj 1945 under dennes militärtjänstgöring i Uppsala. De började ha sällskap med varandra och kom överens om att ingå äktenskap så snart Holger Bergström hemförlovats. Efter det Holger Bergström hemförlovats flyttade de tillsammans och han tog anställning som skogsarbetare. Redan en av de första dagarna blev Holger Bergström emellertid illamående och måste söka läkarvård, och kort därefter konstaterades, att hans båda lungor var angripna. — Äktenskapet var således beslutat långt innan kontrahenterna fick vetskap om att mannen var sjuk. På grund av att Edit Bergström väntade barn kunde hon ej heller avbryta sin sammanlevnad med mannen utan tog risken att själv kunna bliva smittad.

Riksförsäkringsanstalten har i utlåtande den 30 november 1951 anført i huvudsak följande.

Därest i förevarande fall äktenskapet ingåtts innan sjukdomen yppades skulle änkan jämlikt 1927 års militärsättningsförordning ha tillerkänts livränta med 125 kronor för månad, så länge hon levde ogift.

I anledning av framställningen hade riksförsäkringsanstalten verkställt viss utredning angående ankans ekonomiska ställning. Därvid hade framkommit att hon, som vore född den 19 september 1911, icke syntes äga några egna tillgångar. Efter det första barnets födelse hade hon icke haft inkomst av förvärvsarbete — ehuru hon syntes vara arbetsför — utan ägnat sig åt skötseln av hemmet. Förutom de livräntor, som av riksförsäkringsanstalten tillerkänts barnen, samt allmänna barnbidrag hade hon av pensionsstyrelsen tillerkänts dels änkebidrag med 900 kronor för år jämte dyrtidstillägg därå, dels särskilt barnbidrag med 250 kronor för år för vardera barnet. Sistnämnda bidrag skulle, enligt vad anstalten under hand inhämtat från pensionsstyrelsen, icke ha utgått därest styrelsen ägt kännedom om att livräntor till barnen utginge från anstalten. Omprövning av frågan om rätt till dylikt bidrag torde komma att ske. Änkan hade vidare från socialvårdsbyrån i Uppsala uppburit understöd med varierande belopp. Icke heller socialvårdsbyrån hade ägt kännedom om att barnen tillerkänts livräntor från anstalten.

Därest änkan skulle beviljas livränta enligt grunderna i 1927 års militärsättningsförordning skulle, enligt vad pensionsstyrelsen uppgivit, det till henne för närvarande utgående änkebidraget komma att nedsättas till 350 kronor för år.

Med hänsyn till förevarande omständigheter ansåge sig riksförsäkringsanstalten för sin del icke kunna tillstyrka, att livränta tillerkändes henne i extraordinär ordning. Om emellertid dylik ersättning ansåges böra utgå,

torde från livräntan böra avdragas belopp, varmed utgivet änkebidrag och särskilt barnbidrag överstege vad som skulle ha utgått, om vid dessa bidrags bestämmande hänsyn kunnat tagas till sådan livränta och till barnens från anstalten utgående livräntor.

Statskontoret har i utlåtande den 11 december 1951 anfört att i tidigare utlåtanden över framställningar av med den förevarande likartat slag hade statskontoret erinrat om att i fall, då fråga uppkommer om understöd enligt 1930 års grunder åt efterlevande änka till anställningshavare i statens tjänst, krav regelmässigt uppställdes på att änkan till följd av hög ålder eller sjukdom skulle vara urståndsatt att själv försörja sig. Enligt ämbetsverkets mening borde denna princip vara normgivande även i sådana fall, varom nu vore fråga.

Enär handlingarna i ärendet ej utvisade annat än att Edit Bergström vore fullt arbetsför och i betraktande jämväl av övriga föreliggande omständigheter kunde statskontoret icke tillstyrka bifall till framställningen.

Departementschefen.

Med hänsyn till att Edit Bergström och den avlidne varit trolovade och sammanbott redan innan det för dem eller annan var känt att mannen led av den sjukdom, som sedermera kom att medföra hans död, synes fog föreligga att, i likhet med vad som skett i vissa tidigare liknande ärenden (härutinnan torde få hänvisas bland annat till prop. 1948: 151, punkten 3, och prop. 1951: 60, punkten 9), tillerkänna Edit Bergström den ersättning, som jämlikt 1927 års militärsättningsförordning skulle ha tillkommit henne därest hon när mannen insjuknade varit gift med denne. Jämväl det förhållandet att makarna Bergströms första barn avlats före tiden för sjukdomsfallet synes mig giva stöd för en liberal inställning till Edit Bergströms framställning.

Jag förordar sålunda att livränta tillerkännes Edit Bergström, varvid dock, såsom riksförsäkringsanstalten anfört, från livräntan bör avdragas belopp, varmed utgående änkebidrag och särskilt barnbidrag överstiger vad som i sådant hänseende skulle ha utgått, om vid dessa bidrags bestämmande hänsyn kunnat tagas till sådan livränta och till barnens från anstalten utgående livräntor.

Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att till Rut Edit Bergström må, så länge hon lever ogift, från anslaget till bidrag till ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, utbetalas den ersättning som skulle ha tillkommit henne, därest 1927 års militärsättningsförordning i förevarande fall varit tillämplig; dock att från sådan ersättning bör avdragas be-

lopp, varmed enligt pensionsstyrelsens beslut utgående änkebidrag och särskilt barnbidrag överstiger vad som i sådant hänseende skulle ha utgått om vid dessa bidrags bestämmande hänsyn kunnat tagas till ifrågavarande ersättning och till livräntor, som från riksförsäkringsanstalten utgår till Rut Edit Bergströms barn.

2.

Under militärtjänstgöring vid Skånska pansarregementet den 11 mars 1947 skadades värnpliktige 897-7-45 S. B. Jönsson allvarligt i vänstra armen. Vid olyckstillfället var han behjälplig med att i regementets garage skjuta fram en personbil och kom därvid i kläm mellan bilen och en pansarvärnskanon.

I anledning av olycksfallet har riksförsäkringsanstalten tillerkänt Jönsson dels viss sjukpenning under tiden den 3 april 1947—den 10 december 1949 dels ock livränta för tiden den 11 december 1949—den 10 december 1951. För beräkning av sjukpenningens respektive livräntans storlek har riksförsäkringsanstalten fastställt Jönssons invaliditetsgrad till 100 procent för tiden den 3 april 1947—den 22 februari 1948, 50 procent för tiden den 23 februari 1948—den 31 mars 1949, 25 procent för tiden den 1 april 1949—den 10 december 1949 och 15 procent för tiden den 11 december 1949—den 10 december 1951.

Sedan Jönsson i skrivelse till försvarets civilförvaltning den 11 augusti 1947 framställt krav på kronan om ersättning i anledning av olycksfallet, hemställde civilförvaltningen och arméförvaltningen (tygavdelningen) i skrivelse den 23 oktober 1948, att Kungl. Maj:t måtte tillerkänna Jönsson viss ersättning. Därvid förklarade ämbetsverken, bland annat, att de — i likhet med advokatfiskalen hos civilförvaltningen och försvarets skaderegleringsnämnd, vilka yttrat sig i ärendet — ansåge att kronan icke kunde undgå att utgiva ojämkat skadestånd till Jönsson. Genom beslut den 5 november 1948 medgav Kungl. Maj:t att Jönsson finge från anslaget till vissa ersättningar i anledning av skador vid militär verksamhet m. m. beredas ersättning för dels förlorad arbetsförtjänst för tiden den 3 april 1947—den 7 augusti 1948 — därvid arbetsförtjänsten beräknades efter 90 kronor för vecka och invaliditetsgraden till 100 procent för tiden till och med den 22 februari 1948 och 50 procent för tiden därefter — med avdrag för vad Jönsson för samma tid uppburit från riksförsäkringsanstalten, dels ock ombudsarvode med 50 kronor.

Försvarets civilförvaltning och arméförvaltningen (tygavdelningen) har i skrivelse den 23 februari 1952 gemensamt gjort framställning om beredande av ytterligare ersättning till Jönsson och därvid anfört i huvudsak följande.

Hos försvarets civilförvaltning hade Jönsson yrkat ersättning för sveda och värk med 3 000 kronor, för förlorad arbetsförtjänst med 100 kronor för månad under tiden den 8 augusti—den 31 december 1948 och med 31 kronor 42 öre under tiden den 1 januari—den 10 december 1949, tillhoppa 832 kronor 32 öre, samt för ombudsarvode med 200 kronor. Vidare hade Jönsson yrkat att livsvarig livränta måtte utgå från och med den 11 december 1949, beräknad efter en årsinkomst av 6 000 kronor och en invaliditetsgrad av 15 procent för tiden den 11 december 1949—den 10 december 1950 samt därefter beräknad efter enahanda årsinkomst och den invaliditetsgrad, som riksförsäkringsanstalten för skilda tidsperioder komme att bestämma, med avdrag för belopp, som riksförsäkringsanstalten till Jönsson utgivit eller komme att utgiva i sjukpenning och livränta för motsvarande tidsperioder. I likhet med advokattfiskalen hos civilförvaltningen och försvarets skaderegleringsnämnd, vilka yttrat sig i ärendet, ansågo ämbetsverken att till Jönsson borde utgå ytterligare ersättning enligt framställda yrkanden, dock att ersättning för sveda och värk icke borde överstiga 2 500 kronor. Ämbetsverken hemställde därför att till Jönsson måtte från anslaget Vissa ersättningar i anledning av skador vid militär verksamhet m. m. få utbetalas ersättning för sveda och värk med 2 500 kronor, förlorad arbetsförtjänst under tiden den 8 augusti 1948—den 10 december 1949 med sammanlagt 832 kronor 32 öre, ombudskostnader med 200 kronor samt livränta för tiden den 11 december 1949—den 30 juni 1952, beräknad efter en årlig inkomst av 6 000 kronor och för tiden den 11 december 1949—den 10 december 1951 en invaliditetsgrad av 15 procent samt för tiden därefter den invaliditetsgrad, som riksförsäkringsanstalten för samma tid komme att fastställa, allt med avdrag för vad anstalten utgivit eller komme att utgiva i periodisk ersättning för motsvarande tid. Vidare hemställde ämbetsverken att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för tid från och med den 1 juli 1952 tillerkänna Jönsson en livsvarig livränta, beräknad efter samma invaliditetsgrad, som riksförsäkringsanstalten komme att fastställa för skilda tidsperioder samt i övrigt efter nyss angivna grunder.

Genom beslut den 7 mars 1952 förklarade *Kungl. Maj:t* Sig vilja framdeles meddela beslut i fråga om livränta till Jönsson för tiden från och med den 1 juli 1952 och fann, beträffande ämbetsverkens framställning i övrigt, gott bifalla densamma.

Departementschefen.

Beträffande engångsersättning och livränta till Jönsson för tiden till och med den 30 juni 1952 föreligger beslut av *Kungl. Maj:t*. För tiden därefter synes på sätt försvarets civilförvaltning och arméförvaltningen föreslagit till Jönsson böra utgå livränta, beräknad efter en årlig inkomst av 6 000 kronor och den invaliditetsgrad, som riksförsäkringsanstalten kommer att fastställa, dock med avdrag för vad anstalten kan komma att utgiva i periodisk ersättning för motsvarande tid och med iakttagande av att å livräntan icke bör utgå någon sådan tilläggsförmån som enligt gällande

bestämmelser eljest tillkommer pensionstagare. Livräntan synes böra bestridas från anslaget Diverse pensioner och understöd m. m.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att från det under tolfte huvudtiteln uppförda förslagsanslaget Diverse pensioner och understöd m. m. må på grund av förenämnda olyckshändelse från och med den 1 juli 1952 till S. B. Jönsson utgå årlig livränta efter en antagen årsinkomst av 6 000 kronor och den invaliditetsgrad som riksförsäkringsanstalten kommer att fastställa, med avdrag för från riksförsäkringsanstalten utgående livränta jämte därå belöpande tillägg, samt med iakttagande att å den sålunda bestämda livräntan icke må åtnjutas någon sådan tilläggsförmån som enligt gällande bestämmelser eljest tillkommer pensionstagare.

3.

Värnpliktige 194-70-39 T. S. *Henriksson* fullgjorde beredskapstjänstgöring senast den 17 maj—den 3 augusti 1944. Han insjuknade därefter i lungsäcksinflammation (tuberkulos).

Henriksson begärde sedermera ersättning jämlikt 1927 års militärsättningsförfordning, men riksförsäkringsanstalten förklarade genom beslut den 19 juni 1946, att enär Henrikssons militärtjänstgöring icke skäligen kunde antagas ha väsentligen bidragit till sjukdomen, anstalten funne ersättning icke kunna tillerkännas honom.

Henriksson besvärade sig hos försäkringsrådet, som i utslag den 9 maj 1947 ej fann skäl att göra ändring i överklagade beslutet.

I skrivelse till riksförsäkringsanstalten den 7 augusti 1950 begärde Henriksson, att målet skulle upptagas till förnyad prövning. Henriksson åberopade därvid att han i juni månad 1950 erhållit bekräftelse på att lungtuberkulos förekommit vid det förband där han tjänstgjort och att han hade skäl förmoda att detta förhållande icke beaktats när målet prövades av riksförsäkringsanstalten. I brev den 23 augusti 1950 meddelade riksförsäkringsanstalten att den till förnyad prövning upptagit frågan om ersättning. Genom beslut den 19 december 1950 tillerkände sedermera riksförsäkringsanstalten Henriksson ersättning för tiden den 1 juli—den 31 december 1946 och den 1 januari—den 4 maj 1947 för nedsättning av arbetsförmåga med 50 respektive 25 procent. Riksförsäkringsanstaltens sistnämnda beslut grundade sig på bestämmelserna i Kungl. Maj:ts brev den 20 juni 1947 till riksförsäkringsanstalten angående prövning av vissa ärenden rörande ersättning i anledning av sjukdom ådragen under militärtjänstgöring. Enligt detta brev hade riksförsäkringsanstalten att till ny- eller om-

prövning upptaga ärenden angående ersättning enligt grunderna i 1927 års militärsättningsförordning dels i anledning av sjukdom, som icke förorsakats av olycksfall, där sjukdomen enligt dåmera tillämpade bedömningsprinciper kunde anses ådragen under militärtjänstgöring under tiden den 3 september 1939—den 30 juni 1945, och dels i sådana sjukdomsfall, där grundad anledning finnes för antagande att orsakssammanhang kunde föreligga mellan sjukdomen och militärtjänstgöring under enahanda tider. Enligt sagda brev kunde dock ersättning icke utgå för tid före den 1 juli 1946.

I skrivelse till försäkringsrådet den 20 januari 1951 yrkade Henriksson, som sade sig anföra besvär över riksförsäkringsanstaltens beslut den 19 december 1950, att försäkringsrådets beslut den 9 maj 1947 måtte upphävas och Henriksson tillerkännas ersättning från det sjukdomen yppades i augusti 1944. Henriksson åberopade därvid att han kunde bevisa, att han under sin sista tjänstgöring blivit utsatt för tuberkulös smitta från en kamrat Axel Sigvard Svensson, vilken avlidit den 12 mars 1946. Först den 20 juni 1950 hade Henriksson erhållit bekräftelse på, att Svensson lidit av lungtuberkulos under ifrågavarande tid.

Försäkringsrådet meddelade Henriksson i skrivelse den 29 mars 1951, att Henrikssons skrift till rådet icke föranledde någon rådets vidare åtgärd. Efter förnyad skrivelse från Henriksson meddelade försäkringsrådet i skrivelse den 6 september 1951, att enligt 58 kapitlet rättegångsbalken högsta domstolen ägde bevilja resning och förordna, att målet ånyo skulle upptagas av försäkringsrådet. Rådet fäste därjämte Henrikssons uppmärksamhet på 4 § i samma kapitel enligt vilket lagrum som huvudregel gäller, att ansökan om resning i tvistemål skall göras inom ett år sedan sökanden erhöll kännedom om det förhållande varå ansökan grundas.

I ansökan, som inkom till nedre justitierevisionen den 6 december 1951, begärde Henriksson resning i målet och hemställde att förordnande måtte lämnas därom att ärendet ånyo måtte prövas av försäkringsrådet. Henriksson anförde därvid i huvudsak följande.

Riksförsäkringsanstalten hade i sitt beslut den 19 juni 1946 uppenbarligen icke ansett det styrkt, att han utsatts för tuberkulös smitta under militärtjänstgöring maj—augusti 1944 och hade följaktligen icke ansett honom ersättningsberättigad för den tid som sjukdomen varade. Tyvärr hade det icke under ärendets utredning hos riksförsäkringsanstalten varit möjligt för honom att presteras uppgifter om de förhållanden, som kunde ha styrkt att han utsatts för smitta under tjänstgöringen. Först genom skrivelse den 20 juni 1950 från riksförsäkringsanstalten hade han erhållit uppgifter om den genom lungtuberkulos numera avlidne Axel S. Svensson, med vilken han, som också styrktes av intyg, varit tillsammans dagligen under hela den tid tjänstgöringen år 1944 varade. Riksförsäkringsanstaltens och försäkringsrådets beslut den 19 juni 1946 respektive den 9 maj 1947 hade sålunda enligt Henrikssons förmenande fattats utan att fullständig utred-

ning förelegat och han ansåge, att sådana omständigheter måste få anses föreligga, att en ny prövning av ärendet måtte leda till en annan utgång.

Genom beslut den 4 mars 1952 fann *Kungl. Maj:t* i högsta domstolen, på grund av stadgandet i 58 kapitlet 4 § rättegångsbalken, Henrikssons resningsansökan icke kunna upptagas till prövning, enär det förhållande varå ansökningen grundades enligt Henrikssons egen uppgift var för honom känt redan i juni 1950 och alltså mer än ett år före det ansökningen den 6 december 1951 inkom till nedre justitierevisionen.

Departementschefen.

Såsom framgår av det anförda har riksförsäkringsanstalten genom sitt beslut den 19 december 1950 tillerkänt Henriksson ersättning jämlikt 1927 års militärsättningsförordning för tid efter den 30 juni 1946. För ersättnings utdömande erforderligt samband mellan Henrikssons militärtjänstgöring och hans iråkade sjukdom har tydligen därvid ansetts föreligga. Riksförsäkringsanstalten har emellertid vid ifrågavarande prövning varit lagligen förhindrad att i den tillämpade ordningen tillerkänna Henriksson ersättning för tid före den 1 juli 1946. Det synes mig sannolikt att, därest målet kunde omprövas i dess helhet, ersättning skulle tillerkännas Henriksson jämväl för tid före den 1 juli 1946. En sådan omprövning, vilken förutsätter resning, är emellertid numera utesluten; såsom framgår av högsta domstolens förenämnda beslut den 4 mars 1952 har Henriksson försuttit den i lag stadgade tiden för sökande av resning. De nya omständigheter, som Henriksson förebragt, och de av honom i övrigt åberopade förhållandena synes mig vara av sådan beskaffenhet, att det med fog kan antagas att resning skulle ha beviljats Henriksson därest hans ansökan gjorts i behörig tid.

Enligt min mening tala starka billighetsskäl för att Henriksson, oaktat angivna formella hinder, skall komma i åtnjutande av ersättning jämväl för tid före den 1 juli 1946. Jag finner mig därför böra föreslå att Henriksson beredes den ersättning vartill han enligt grunderna för 1927 års militärsättningsförordning skulle varit berättigad om orsakssammanhanget mellan hans militärtjänstgöring och sjukdom konstaterats redan i samband med det ärende, vari riksförsäkringsanstalten meddelade beslut den 19 juni 1946. Härtill fordras riksdagens medgivande.

Jag hemställer alltså, att *Kungl. Maj:t* måtte föreslå riksdagen medgiva att till T. S. Henriksson må enligt grunderna för 1927 års militärsättningsförordning utgivas ersättning jämväl för tid före den 1 juli 1946 i anledning av sjukdom ådragen i militärtjänstgöring under tiden den 17 maj—den 3 augusti 1944.

4.

Under övning i gevärsskjutning den 20 november 1947 med en avdelning ur Sundsvalls luftvärnskår träffades värnpliktige 1123-14-46 *E. M. Karlsson* av en rikoschetterande gevärskula, som inträngde i vänstra sidan av halsen och stannade i ett sådant läge, att den vid företagen operation icke kunnat avlägsnas.

Olyckshändelsen blev föremål för domstols prövning. Sålunda förde vederbörande krigsfiskal och Karlsson vid regementskrigsrätten vid kåren talan om ansvar å fänriken A. Ellert och styckjunkaren E. H. Johansson. Genom utslag den 24 februari 1948 lämnade krigsrätten nämnda talan utan bifall. Krigshovrätten, dit krigsfiskalen och Karlsson fullföljde talan, fann i utslag den 21 januari 1949 att vad i målet förekommit mot Ellert och Johansson i samband med olyckan skäligen icke kunde läggas dem till last såsom tjänstefel av beskaffenhet att bära föranleda ansvar, och krigshovrätten fastställde förty det slut, vartill regementskrigsrätten kommit.

Med stöd av Kungl. Maj:ts beslut den 10 juni 1949 angående fortsatt decentralisering av vissa försvarsväsendet berörande ersättningsärenden har försvarets civilförvaltning och arméförvaltningens tygavdelning — efter hörande av försvarets skaderegleringsnämnd, som förklarar sig anse att Karlsson skadats under sådana omständigheter, att han vore berättigad till skadestånd — den 30 november 1949 tillerkänt Karlsson av honom fordrade sammanlagt 1 216 kronor 30 öre såsom ersättning för sveda och värk, för nedsättning i arbetsförmågan under tiden den 18 mars 1948—den 17 mars 1950 och för vissa direkta kostnader samt därutöver 300 kronor i ombudsarvode. Ersättning för nedsättning i arbetsförmågan har därvid beräknats efter en inkomst av 4 000 kronor för år och en invaliditetsgrad av 8 procent.

I skrivelse till advokatfiskalskontoret vid civilförvaltningen den 20 mars 1950 har Karlsson framställt krav på ytterligare ersättning och i dylikt hänseende yrkat dels 1 000 kronor för framtida men och lyte, dels livränta för tiden från och med den 18 mars 1950 intill dess Karlsson fyllt 67 år, beräknad enligt de i fråga om förenämnda ersättning för nedsättning i arbetsförmågan tillämpade grunder eller med 320 kronor för år, dels ock ersättning för omkostnader med 325 kronor. Vidare har Karlsson förbehållit sig rätt att framdeles kräva ytterligare ersättning, därest hans hälsotillstånd skulle komma att försämrats.

Advokatfiskalen hos försvarets civilförvaltning samt försvarets skaderegleringsnämnd har var för sig avgivit yttrande i ärendet. Skaderegleringsnämnden har därvid förklarar sig intet ha att erinra mot att ytterligare ersättning beredd Karlsson med förenämnda, av advokatfiskalen tillstyrkta belopp.

Försvarets civilförvaltning och arméförvaltningens tygavdelning har i skri-

velse den 12 januari 1952 gemensamt gjort framställning om beredande av ytterligare ersättning till Karlsson. Ämbetsverken har därvid hemställt att till Karlsson måtte från anslaget Vissa ersättningar i anledning av skador vid militär verksamhet m. m. få utgå ersättning med 1 000 kronor för framtida men och 325 kronor för ombudskostnader samt livränta för tiden den 18 mars 1950—den 17 mars 1952 med 320 kronor för år. Vidare har ämbetsverken hemställt att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för tid från och med den 18 mars 1952 intill dess Karlsson fyllt 67 år tillerkänna honom livränta med 320 kronor för år.

Statskontoret har i utlåtande den 15 februari 1952 förklarat sig icke vilja motsätta sig bifall till vad ämbetsverken i ärendet hemställt.

Genom beslut den 14 mars 1952 har *Kungl. Maj:t* bifallit civilförvaltningens och tygavdelningens framställning såvitt avser engångsersättningen och medgivit att livränta finge utgå till Karlsson för tiden den 18 mars 1950—den 30 juni 1952. Tillika har *Kungl. Maj:t* förklarat sig framdeles vilja meddela beslut i fråga om livränta åt Karlsson för tid från och med den 1 juli 1952.

Departementschefen.

Beträffande engångsersättning till Karlsson och livränta för tiden intill den 1 juli 1952 föreligger redan beslut av *Kungl. Maj:t*. För tid därefter synes livränta böra utgå på sätt civilförvaltningen och tygavdelningen föreslagit med iakttagande av att å livräntan icke bör utgå någon sådan tilläggsförmån som enligt gällande bestämmelser eljest tillkommer pensionsstagare. Livräntan synes böra bestridas från anslaget Diverse pensioner och understöd m. m.

Jag hemställer alltså, att *Kungl. Maj:t* måtte föreslå riksdagen medgiva, att från det under tolfte huvudtiteln uppförda förslagsanslaget Diverse pensioner och understöd m. m. må på grund av förenämnda olyckshändelse från och med den 1 juli 1952 till E. M. Karlsson intill dess han fyllt 67 år utgå årlig livränta med 320 kronor med iakttagande att å livräntan icke må åtnjutas någon sådan tilläggsförmån som enligt gällande bestämmelser eljest tillkommer pensionsstagare.

Med bifall till vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, under punkterna 1—4 hemställt förordnar *Hans Maj:t Konungen*, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
A. Broberg.